

Vse nemške rezerve vržene proti Rusom

LJUTA BORBA V TEKU ZA MESTO LA HAYE

Amerikanci so obkolili
nacijsko trdnjavo od
dveh strani; Kanadčani
izgubili letalsko polje

VRHOVNI GL. STAN EKS-
PEDICIJSKE SILE, 6. julija. —
Amerikanci so večer po ljuti
borbi, v kateri so igrali bajone-
ti prvo vlogo, vdrl v porušene
ulice gorečega La Haye du
Puits ter zavzeli kolodvor na se-
vernem obronku mesta, ki pred-
stavlja tečaj na severnem kon-
cu nemške obrambne linije v za-
padni Normandiji.

Ameriške čete so do snoči
važno trdnjavo mesto imele
obkoljeno od dveh strani. Kot
razvidno, skušajo mesto izolira-
ti in ga potem zavzeti z nasko-
kom.

Ljut nemški odpor

Ameriška artilerija bruha ne-
prestan ožen na nemške po-
stojanke v skoro porušeni
mestu in na cesti, ki drži iz
mesta proti Bretoniji.

Toda vesti s fronte pravijo,
da Nemci nadaljujejo z ljutim
odporom tako v mestu, kakor
tudi v gozdu Mont Castre, ki se
razteza dve do štiri milje juž-
nozpadno od La Haye.

Kanadčani vrženi nazaj

Na drugem koncu fronte so
Nemci vpriporili besen protina-
pad s tanki in prisilili kanadske
čete, da so se umaknile z zra-
koplovskega polja Carquillet, am-
pak Kanadčani imajo še vedno
v oblasti vas samo, tri milje za-
padno od Caena, in so tam vr-
gli nazaj več nemških protina-
padov.

Nov grob

LEOPOLD BELINGER

Včeraj ob 2. uri popoldne je
umrl za srčno hibo pri delu do-
bro poznani rojak Leopold Be-
linger, star 65 let, stanujoč na
6920 Bayless Ave. Po poklicu je
bil zidar ter je bil doma iz vasi
Ravnica pri Gorici, odkoder je
prišel v Cleveland pred 41. leti.
Bil je član društva Naprej št. 5
S. N. P. J. Zapuška žalujejo so-
progo Justino, rojeno Milavec,
dve hčeri Alice Peterlin in Vido
Spenko, ki se nahajata v San
Francisco, Cal., ter enega vnua-
ka. Pogreb se bo vršil v soboto
ob 9. uri zjutraj iz Zakrajško-
vega pogrebnege zavoda, 6016
St. Clair Ave., v cerkev sv. Vi-
da, in nato na Calvary pokopa-
lišče.

Bodi pokojniku lahka ameri-
ška zemlja, preostali pa naše
sožalje!

NA OBISKU

Na obisku se nahaja Mr. Jo-
seph Urbančič, ki živi s svojo
družino na 29 Homewood Ave.,
Toronto, Canada. Obiskal je
svoje številne prijatelje, ki so
doma iz Loke pri Mengšu, med
katerimi sta tudi Mr. in Mrs.
Valenčič, z Tracy Ave. Dobro-
došel v naši naselbini!

Prebivalci Rima dajejo duša srdu proti fašistom

Ko so nacijski zbežali iz Rima, so se antifašistični ci-
vilisti s puškami podali na lov za fašističnimi prvaki. Sli-
ka zgoraj prikazuje enega takih prizorov na rimskih uli-
cah. Pozneje so posel prevzeli zavezniški vojaki. Fašistič-
ni prvaki, ki se sedaj nahajajo v ječi, se bodo morali po-
zneje na sodnji zagovarjati radi svojih zločinov.

Na dopustu se nahaja Pfc.
Stanley Peterlin, sin Mr. in Mrs.
Peterlin, 1298 E. 168 St. Prišel
je iz Texasa. Prijatelji so vab-
ljeni, da ga obiščejo.

Danes je došel na dopust e-
dini sin Mr. in Mrs. Anton Go-
dina, 19702 Mohawk Ave. Pri-
šel je iz Burmude in doma bo
do 13. julija. Kam bo sedaj po-
slan, fu še ni znano.

Na tridnevem dopustu se je
pretekli teden nahajal Harold
Tavžet, sin Mr. in Mrs. Anton
Tavžet, 17651 Lakeport Ave.
Preje se je nahajal pri morna-
rici, pred kratkim pa je bil i-
menovan kadetom v West
Point, kjer se nahaja sedaj. Ca-
det Tavžet, ki je star 21 let, je
graduiral iz Collinwood višje šole
ter je dve leti pohajal v Mia-
mi univerzo, tekom katerega ča-
sa je bil v mornariški rezervi
leto in pol.

Mr. in Mrs. Anton Bubnič,
11101 Revere Ave., sta bila zad-
nji ponedeljek obveščena od
vojnege departamenta, da je bil
njiju sin saržent Mirko J. Bu-
nič, dne 3. junija lahko ranjen
v bitki v Italiji. Pri vojakih je
od 27. marca 1941, preko mor-
ja se pa nahaja že 22 mesecev.
Pred časom je prejel odlikova-
nje srebrne zvezde za junaš-
tvo tekom bitke s sovražnikom.
Sedaj se nahaja v bolnišnici in
prijatelji mu lahko pišejo na
slednji naslov: Sgt. Mirko J.
Bubnič, Co. "B", 7513th Pk. Bn.
A.P.O. 464, c/o Postmaster New
York, N. Y.

Poznani Tone Drenik n a m
sporoča, da ima sedaj nov na-
slov, kamor mu njegovi števil-
ni prijatelji lahko pišejo. Po-
zdrave pošilja on in njegova so-
proga Rose ter hčerka Arlene, ki
se nahajata v mestu El Paso.
Njegov naslov pa je: Staff Sgt.
Anthony J. Drenik, 2449, 936th
Ord. (HAM) Co., Fort Bliss, Tex-
as.

Naciji so v Minsku umorili 120,000 oseb

MOSKVA, 5. julija. —
Sovjetska časnikarska a-
gencija Tass poroča, da so
naciji v Minsku umorili
120,000 prebivalcev, med
katerimi je bilo več deset
tisoč židov, in v Zlobinu, ka-
terege so Nemci do tal uni-
čili, niso pustili niti enega
prebivalca.

Tass poroča dalje, da so
Nemci v Letčickiju v pro-
vinci Polesje umorili 8,000
prebivalcev, 3,800 so jih
deportirali na prisilno delo
v Nemčijo, in porušili vse
hiše razen 52 izmed 7,562.

Najsilnejši zračni na- pad izza D-dneva

LONDON, četrtek, 6. julija.
— Snoči in danes zgodaj zju-
traj sta se podale iz Anglije
proti kontinentu dve silni zrač-
ni sili britskih bombnikov, in
kmalu potem, ko je odhrumela
prva grupa letal, se je iz Calai-
sa preko Rokavskega preliva
žulo silne eksplozije in strelja-
nje topov.

Po več dnevih slabega vre-
mena, tekom katerih je bilo ne-
mogoče nadaljevati z zračno of-
enzivo, se je večer nahajala
nad Hitlerjevo evropsko trdnja-
vo največja zavezniška zračna
sila izza dneva, ka se je začela
invazija Francije.

Na Nemce so padale bombe
od Rokavskega preliva do Sre-
dozemlja. Mogočno so prispeva-
li k skupnemu zračnemu nava-
lu tudi ameriški bombniki, ki so
na poletu v Rusijo pristali v I-
taliji in se iz tamkajšnjih baz
vrnili v Veliko Britanijo.

NORWOOD OBČINSKI SVET

Nocoj, ob 8. uri se vrši seja
Norwood občinskega sveta
(Community Council), v Nor-
wood Branch avditoriju, 6405
Superior Ave. Prijazno se vabi
člane, hišne posestnike, uradni-
ke in one prebivalce, ki se za-
nimajo za napredek naselbine,
da se seje udeležijo. Člani City
Planning komisije bodo navzoči
na seji in podali bodo načrte za
bodočo ureditev Norwood oko-
lice. Svoje poročilo bo tudi po-
dal odbor za karnival.

IZ KANADE

Preteklo soboto je prišel
Frank Spendal s svojo soprogo
in družino prvič na obisk v Cle-
veland k svojemu bratu Anto-
nu Spendalu, na 976 E. 77 St.,
s katerim se nista videla 30 let.
Tu ostanejo do sobote. Prišli so
iz Windsorja, v Kanadi. Naša
metropola se jim zelo dopade in
od tu pozdravljajo svoje prija-
telje in znance. Upamo, da bodo
odnesli čim boljše spomine na
Cleveland nazaj v Kanado!

NOVA DRŽAVLJANKA

Mrs. Josephine Pikol, sopro-
ga poznane krojača Vincent
Pikol, 14509 Thames Ave., je po-
stala te dni ameriška državljan-
ka. — Čestitamo!

Back the Attack!

Buy 5 EXTRA BONDS

Lakota, kaos in bolezen v okupirani Italiji

BERNE, Švica, 26. junija —
(O.N.A.) — Neki švicarski dr-
žavljan, ki se je ravno vrnil iz
Milana, je dejal, da vlada v nem-
ško okupirani severni Italiji,
skrajna lakota, kaos, in bolezen.

Prebivalstvo se stalno bori, z
vedno večjo silo in z brezupnostjo
proti revščini. Žene in otroci se
potepajo po ulicah iščeč hrane,
vrtih lic, ki izdajajo njihovo
stanje.

Sistem racioniranja je propa-
del. Kuponi za hrano so brez ve-
ljave. Hrana je lahko kupljena
ob katerikoli uri, in gospodinje
nikoli ne vedo v naprej, če bodo
odmerki na razpolago prihodnji
teden. Po ure čakajo pred trgo-
vinami za hrano, upajoč, da bo-
do prisotne, ko pride novo blago.

Črna borza večja beda

Edini izhod je črna borza, kjer
riskirajo težke denarne kazni in
ječe. Cene črne borze so tako
visoke, da morajo mnogi delavci
izdati toliko denarja, kolikor ga
zaslužijo cel mesec, samo za ko-
ruzno moko. Masti in meso že
davno ni več v njihovem dosegu.
Kjer je mogoče dobiti erzatz
hrano, je po navadi tako slaba,
da je neužitna. Kava, na primer,
je nemogoča. Mlo je napravlje-
no samo iz sode. Čevlji so na-
pravljeni iz papirnih podplatov,
ki se izrabijo v dveh dneh. Sadja
ni mogoče dobiti odkar so bila
dobavila ukinjena iz južne Ita-
lije.

Mnogo samomorov

Evakuiranci iz srednje Itali-
je niso več preskrbljeni od obla-
sti, in so popolnoma odvisni od
civilne miloščine. Na deset tiso-
če brezdomcev je, ki živijo v
bajtah. Mnogo jih trpi od tuber-
kuloze. Nekateri so napravili sa-
momor zaradi strašne revščine.
Bolniki ne morejo dobiti vsto-
pa v bolnice, ker so vse prenapol-
njene z nemškimi ranjenci. Po-
manjkanje mila povzroča kožne
bolezni. Pomanjkanje masti pa
povzroča narastek v umrljivosti,
ki je sedaj izredno visoka.

Tudi iz drugih vzrokov je živ-
ljenje v severni Italiji nevarno.
Človeka lahko zadene mimore-
teča krogla, ali pa je kar naen-
krat aretirani za deportacijo na
prisilno delo v Nemčiji.
Priljubljeni Expresso bari (v
katerih se dobi na pritisek gumba
skodelico kave) so sedaj skoro
prazni, ker je kvaliteta kave sla-
ba, še bolj pa zaradi nevarnosti,
ki preti vsepovsod. Tudi evakua-
cija na deželo je nevarna, ker so
vsi vlaki prenapolnjeni in potni-
ki vise na platformah kakor groz-
dje.

Nov razred dobičkarjev

Avtobusi so ravnotako prena-
polnjeni. Potniki se ure in ure
vozijo na strehi. Avtobusi so po-
gosto ustavljeni od fašistične po-
licije na deželi in potniki so pre-
iskani. Marsikateri mali trgovci
ali delavci rajše ure hodi dnevno
od dela in na delo.

Vojna je ustvarila nov razred
dobičkarjev, ki zaslužijo ogrom-
ne vsote denarja, s tem, da skri-
vajo osebe, ki jih išče policija.

RDEČA VOJSKA PRODIRA DALJE PROTI ZAPADU S SILO ORKANA; NACIJI ZBEŽALI IZ KOWELA

LONDON, četrtek, 6. julija. — Medtem ko zmago-
slavne armade Sovjetske vojske nevzdržno lomijo dalje
proti zapadu, bližajoč se baltiskim državam in Vzhodni
Prusiji, pobijajoč nedognane tisoče Nemcev in zavzema-
joč skoro neverjetno število mest, trgov in vasi, je mos-
kovski radio danes zgodaj zjutraj naznanil, da je iz
Stockholma dospela vest, da se je Adolf Hitler odločil,
da vrže vse razpoložljive rezerve v gigantično borbo na
vzhodni fronti.

Poročilo pravi, da je bil sklep
napravljen na izredni seji, ki se
je vršila na Hitlerjevem glav-
nem stanu v navzočnosti šefa
nemškega generalnega štaba,
gen. Kurta Zeitzlerja, in povelj-
nika nemških sil na vzhodni
fronti, gen. Ernesta von Bu-
scha.

Silna ruska premoč

Poročilo pravi, da je general
Zeitzler izjavil, da Nemci stoje
pred rusko premočjo, kateri ni-
so več kos, nakar je Hitler u-
kazal, da se takoj vrže na
vzhodno fronto vse rezerve, kar
jih ima Nemčija na razpolago,
v poizkusu, da se ustavi valjar
sovjetske oborožene moči.

Ako je poročilo resnično, te-
daj to pomeni, da so nemške vo-
jaške oblasti prišle do zaključ-
ka, ki ga je berlinski radio v
zadnjih dneh ponovno omenjal,
namreč, da se je odločilna bor-
ba vojne premaknila na vzhod-
no fronto.

Silne nemške izgube

Nemci so v zadnjih dneh do-
živeli na vzhodni fronti silne iz-
gube. Na podlagi nepopolnih po-
ročil iz Moskve, je bilo ubitih
ali zajetih najmanj 200,000 na-
cijev, medtem ko so nadaljni ti-
soči v opasnosti trenutnega u-
ničenja ali zajetja.
Tako zovane nepremagljive
nemške trdnjave so se zrušile
pod strašno silo ruske ofenzive
z bliskovito naglico, ki je osu-
pnila ves svet in Rdečo vojsko se
še vedno vali dalje kot orkan,
kateremu se ne more nobena si-
la zoperstaviti.

VOJNI TAJNIK STIMSON JE DOSPEL V RIM

RIM, 5. julija. — Včeraj je
dospel semkaj ameriški vojni
tajnik Henry Stimson, ki se je
pripeljal v Rim s prvim vlakom,
ki je pripeljal v mesto, odkar se
tamkaj nahajajo zavezniški. Ko
je stopil z vlaka, je bil prirejen
zanj slikovit sprejem.

VILE ROJENICE

Dne 30. junija so se vile roje-
nice zglasile pri družini Mr. in
Mrs. Frank Mezget, Shawnee
Ave., in pustile v spomin krep-
kega sinčka. Dne 1. julija so pa
vile rojenice pustile zalo hčer-
ko pri družini Ludvik Medve-
šek.

Mrs. Mezget in Ludvik Med-
vešek sta hči in sin Mr. in Mrs.
Joe in Mary Medvešek, 21141
Goller Ave. Ludvik se nahaja z
mornarico v Alaski, ter se je
poročil v Georgiji. Tako sta Mr.
in Mrs. Medvešek v teku dveh
dneh dvakrat postala stari oče
in stara mati. Čestitamo!

Svet je v polni meri spoznal
strahovito moč Rdeče vojske,
ko so Rusi vrgli Nemce iz Min-
ska v bojih, ki so trajali le ne-
kaj ur.

Nemci naznanili umaknitev iz Kowela

Včeraj je Berlin naznanil, da
so se Nemci "prostovoljno" u-
maknili iz Kowela (Kovna), v
stari Poljski, kar pomeni, da so
naciji zbežali iz te važne trdnja-
ve, za obrambo katere so lani
žrtvovali tisoče mož, ker so ve-
deli, da bi jih drugače Rusi ob-
kolili in uničili.

Moskva ni glede nemškega u-
mika iz Kowela podala nobene-
ga naznaniila.

Molodečno v ruskih rokah

V svojem prodiranju ob pro-
gi Minsk-Vilna, so Rusi včeraj
po dveh dnevih ljute borbe za-
vzeli važno mesto Molodečno in
železniško postajo Smrtonije,
ki leži ob isti progi 21 milj da-
lje proti zapadu.

Rdeča vojska je tudi udarila
26 milj proti zapadu in severo-
zapadu od Minska in zavzela
važni mesti Volma in Rakov.

Medtem pa so druge armade
Rdeče vojske prodrle že mnogo
dalj v zapadni smeri. Nekatera
poročila pravijo, da se nahaja-
jo manj kot 30 milj od Vilne na
Poljskem, in v najkrajšem ča-
su bodo Rusi prestopili meje
Litvanije in Latvije, medtem ko
se Rusi na južnem sektorju
centralne fronte valijo proti me-
stu Baranoviče.

VOJAKI NA DOPUSTU DOBE VEČ GASOLINA

KANSAS CITY, 5. julija. —
Kongresnik Scrivner je danes
izjavil, da je prejel iz Washing-
tona obvestilo, da bo OPA urad
v kratkem izdal odredbo, gla-
som katere bodo vojaki, ki se
nahajajo na dopustu, dobili pet
galon gasolinea za prve tri dni
dopusta in galon na dan za vsak
nadaljni dan dopusta.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AME- RISKE SLOVENCEV

Chicago. — Prosveta je zad-
nji teden dobila novega pomož-
nega urednika v osebi Milana
Medveška, znanega kulturnega
delavca in enotarja iz Clevela-
nda.

V Bear Creeku, Mont., je u-
mrl Frank Henigman, star 74
let, član tamkajšnjega društva
št. 58 ABZ. Zapuška soprogo
in tri sine, katerih dva sta v a-
meriški vojaški službi. Doma je
bil iz Koritnice pri Ribnici in je
bival v Ameriki od leta 1901.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PORAJA SE DRUGA IN NOVA JUGOSLAVIJA!

"Bazovica," glasilo Jugoslovanskega odbora iz Italije, ki izhaja v Egiptu, je objavil 7. maja t. l. naslednji značilni članek, ki bi ga morali predvsem čitati tisti redki posamezniki med nami, ki skušajo ustvariti v Ameriki lažnjivi vtis, da so primorski Slovenci pristajali gnolobe, ki se je imenovala "zamejna vlada" Jugoslavije:

Nekaj dni po zahrbtnem in zločinskem udaru Hitlerjevih banditov je Prva Jugoslavija prenehala živeti. Slovenijo sta si po Judeževu razdelila Hitler in Mussolini. Na Hrvaškem so morilci in fašistovski plačenci ustanovili germansko-laško kolonijo pod imenom "Nezavisna Hrvatska Država," v Srbiji se je Nemcem ponudil general Nedić. S temi dogodki je bila Prva Jugoslavija pokopana. V formalni kontinuiteti je sicer živel v begu, stvru še dalje, ali njeni zastopniki niso bili bolj modri od onih v domovini, ki so pokopavali Jugoslavijo z nemškimi bodalom na grlu in fašistovskim nožem v hrbtu.

V emigraciji pa se je krčevito ohranila in jačala kontinuiteta preprirov, zajedljivosti, brezdelja in breznarčnosti. Noč in dan so skrbni žlobudravci modrovali, sejali, zasedali, politizirali, se kregali in prepirali — storili pa niso ničesar. Vestno in skrbno so jih posnemali vsi ostali jugoslovanski državljani v civilu in uniformah. Kavarne, hotelski holi, beznice in kantine, menaže in vežbališča; povsod so regljali — jeziki. "Državna politika" se je prelivala od predsednika vlade pa vse do zadnjega uradnika in redova. Z jeziki in modrovanju so vsi reševali — Jugoslavijo.

Kaj smo storili; kaj smo ustvarili v teh treh letih emigrantskega življenja?

Naša bilanca ni samo pasivna, pač pa je naravnost bankrotska. Jugoslovanska vlada je prišla v tujino z velikim prestižem, čeravno je kapitulacija močno omadeževala njen ugled. Vlade so se menjavale, ugled Jugoslavije — v kolikor ga je predstavljala emigracija — pa je drčal navzdol in je pod današnjo taktirko zdrknul na popolno ničlo. To so dejstva, ki jih lahko prezira samo popolni slepec ali pa tisti, ki bolj ceni zlato in oblast kakor pa življenje in srečo svojega naroda.

V tem emigrantskem življenju smo bili posebno Slovenci deležni posebne pažnje in bratske ljubeznivosti. Hvala Bogu! Uradni slovenski delež nad popolnim skrahanjem je tako neznamenit kakor je absoluten za srbski del. Srbska hegemonija v emigrantski Jugoslaviji je ravno tako popolna, kakršna je bila l. 1914 v takratni kraljevini Srbiji.

Ali na obzorju se kažejo obrisi nove Jugoslavije, Jugoslavije štev. 2, ki ne bo neka retuša ali zboljšanje Jugoslavije štev. 1, pač pa nekaj popolnoma novega, novega ne samo na vrhovih, pač pa novega tudi v sami vodilni zamisli. Druga Jugoslavija, ki jo imajo v mislih južnaški bojovníki v domovini in ki so s svojo krvjo že zazetoniirali njene temelje, ne bo samo politično čisto nova tvorba, pač pa tudi socialna. Socialna pravičnost in socialna odgovornost bosta postavljeni na prvo mesto.

Delo, ki je v Jugoslaviji štev. 1 pri mnogih predstavljalo samo nujno zlo, bo dobilo svojo ponovno posvetitev. Delo, ki so ga mnogi zamenjavali z besedico "zarada," se bo otreslo tistih umazanih priveskov: goljufije, kraje, nemoralnih provizij, oderuštva, posredovanj in vseh ostalih ciganskih navlak, ki so našle v Jugoslaviji štev. 1 tako rodovitna tla. Čaršija in z njo povezana oblast podkupljivosti, denarnega diktata, odpiranje in zapiranje državnih in javnopravnih blagajin z edino kvalifikacijo "našega čovjeka" bo postavljena zopet na tisto mesto, kamor spada. Druga Jugoslavija bo pomedla s puhloglavimi protežiranci, z zločinskimi "porodičnimi vezami," z ministrskimi in generalskimi ženitvami, ki so v Jugoslaviji štev. 1 ustvarjale in jamčile karijere. Pomedla bo z rojstnimi listi, ki so odpirali in zapirali vrata

NEWYORSKA PISMA

Piše Frank Kerže

KAJ SO NAŠE NALOGE

Med delom in delom je velika razlika. Kdor prenaša morskoro vodo iz Pacifika v Atlantski ocean, tudi dela in še kako. A tako delo ni konstruktivno in ne povzroča drugega, kakor izgubo dobre delovne sile.

Delo, katero prinese rezultate, mora imeti najprej načrt. Ko je gotov in pregledan od vseh strani, pride na vrsto zgradba sama. Med vsem delom je treba neprestano paziti, kaj se je dovršilo in kaj še čaka. Večkrat so potrebne spremembe, včasih pridejo nepričakovane sile, ki povzročijo čisto nove zahteve, nove načrte in novo delo.

Mi delamo v Ameriki na treh poljih. Prva in najstarejša naša organizacija je Jugoslovanski pomožni odbor, koder smo menda še vsi zastopani in delamo v skupni harmoniji. Čisto pametna je ustanova te organizacije. Da bo naš narod v starem kraju rabil veliko pomoči, o tem ne dvomi nikdo. Da je naša dolžnost storiti vse, kar se da, da se ublaži gorje svetovnega klanja zlasti pri našem malem narodu, menda čuti vsak.

Ne zdi se mi prav, da je ta organizacija nekako zaostala, odkar so se ustanovile dve druge. Zato pa danes vstaja od sebe in prehaja v ospredje. Vsaj je edina organizacija, ki ima jasno začetne naloge in jih tudi vrši, četudi ne tako, kakor bi bilo treba.

Povdarjam, da smo v ti organizaciji združeni vsi Slovenci, kar nas je. Že to je razveseljivo, da smo vsaj neke edini.

Druga organizacija je SANS. Ko se je ustanovil, so prišli ljudje brez načrtov in posledica je bila, da smo dobili kopo resolucij, ki me živo spominjajo na žensko, katera je pravkar prišla iz lepotečnega zavoda. Vse je lepo zavito v premišljene fraze, če pa človek pogleda pod umetno lepotečje, ne najde ne duše ne srca.

SANS ne predstavlja pomožne, pač pa politično akcije. Vse to se je previdno skrilo, samo da se je doseglo nekako soglasje med vsemi strankami. Ampak ne za dolgo. Povdarjam, da ni bilo nikdar odkritosrčnega razmerja med strankami. Baš nasprotno: vodila se je šepetajoča kampanja od ene strani proti drugi tako dolgo, da je prišlo do razkola. In v tem razkolu smo še danes.

Meni se zdi, da je nepotre-

ben. SANS bi se bil lahko rešil tega, ko bi imel ljudi z idejami. Prva in poglavitna, pravzaprav edina začetna točka je bila edinstvo naroda. Ni treba, da dokazujem, kako je to potrebno. Brez edinstva vseh narodnih sil izgubimo povsod.

Praktičen načrt bi bil primeroma tak:

1. Edinstvo naroda in spravo med vsemi strankami. Nikar ni dovolj povdarjeno, da ne moremo imeti bodočnosti brez sprave. Sprava med lastnim narodom, med Hrvati in Srbi, to je pogoj, brez katerega ne pride nikamor.

2. Jugoslavija, kakor je bila pred drugo svetovno vojno, je zagotovljena. O tem ne dvomi nikdo. Boriti se zanjo, je odveč, ker nam je nikdo ne jemlje.

Tukaj pride druga važna točka programa; nam je pred vsem do tega, da pride pod okrilje Jugoslavije tisto ozemlje, katerega ni imela Jugoslavija. To so pred vsem naši primorski kraji, naši pasovi na Koroškem in Štajerskem, in Ogrskem. To je važen političen program, za katerega bi morali delati vsi z vsemi močmi. Mi vsi vemo, da je naše primorsko vprašanje najbolj pereče, a kaj se dela, da se ga reši v naš prid? Nič. Ljudje niso niti tako veliki, da bi popravili napake, ki so jih storili, ko so proklamirali naše primorsko vprašanje za široko odprto.

Te dve točki bi lahko predstavljale naš narodni program in prav nič ne dvomim, da bi bil ves narod za njimi.

Zdaj se sklicuje druga konferenca SANSa v Chicagu. Dan za dnem iščem po časopisju, kaj so vzroki za to, zakaj hočijo v Chicagu na uro gledat in plačat kakih petindvajset tisoč dolarjev, je vsejedno malo preveč. A vse, kar najdem, je: volitev odbora! Hm—pogled mi šije na vse preteklo delo, iščem kaj pozitivnega, konkretnega, najdem le nekaj dopisov, razprav, medsebojnih starokrajških prask—To je vse.

Boste rekli: ja, naš SANS zendar stoji za ZOJS-om, to je isti odbor v New Yorku, k predstavljajo Slovence, Hrvate in Srbe. Ta dela za nas vse, ima precej veliko pisarno, koder zaposluje menda šest ali sedem ljudi. Koliko jih je, ne vem, ker jih nisem nikdar videl, nikdar srečal, razven par posameznikov.

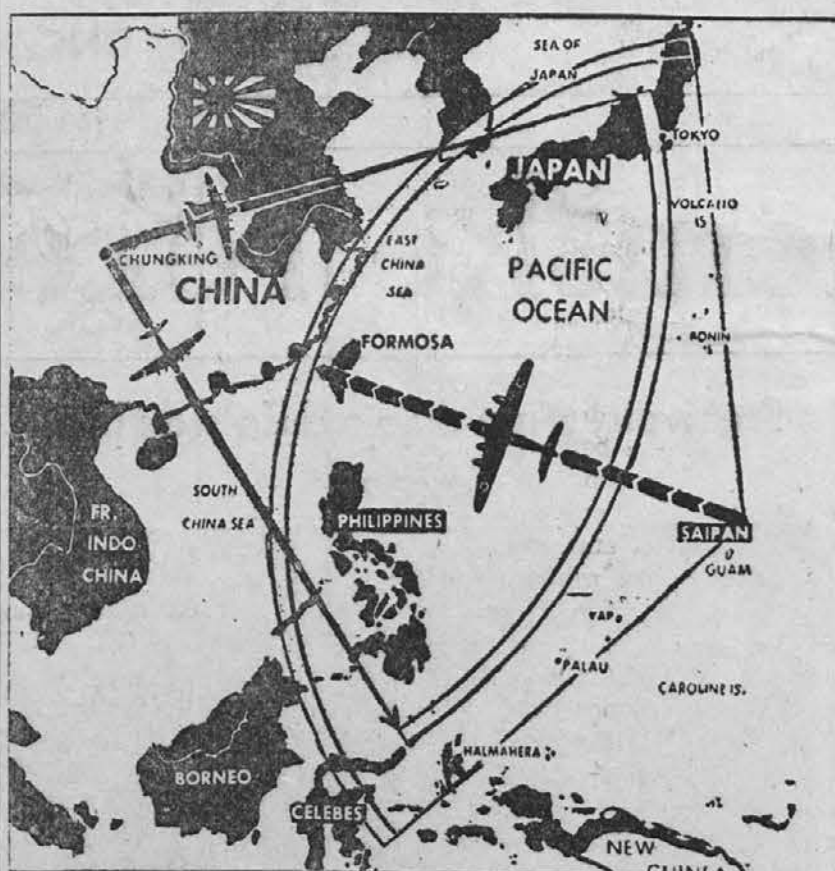
Torej ZOJS vodi politično

pravi in poštenosti; pomedla bo z bedastimi verskimi rubrikami, ki so enega postavljale na prvo mesto, drugega pa zapostavljale. Pomedla bo z blaziranimi domisljavostmi "gospodskega ljudstva" in pognala bo gizdalinsko prismođerijo, ki posnema po zunanosti zahod, po duhu in srcu pa spada med azijate. Pomedla bo s fabriko številnih državnih upokojevcov, ki so s 40 leti starosti izkazovali 42 let državne službe. (V knjigi "Naši pensioneri" je takih in podobnih slučajev navedenih nekaj ducatov). Pomedla bo s političnimi špekulanti, ki so svoje hlapčevske strankarske agitatorske usluge prodajali vsaki stranki in pomedla bo tudi z nesposobnimi, arogantnimi, korumpiranimi in bedastimi puhloglavci, ki so jih sejali njih mogočni partijski gospodari po vseh odgovornih državnih službah doma in v tujini.

Ta II. Jugoslavija bo odprla vrata na široko sposobni, delavni, vestni, pošteni in visokomoralni mladini, ki danes s svojo lastno krvjo, neomejenim požrtvovanjem in samozatajevanjem v jugoslovanskih gozdovih in gorah obnavlja moralne tradicije slavne jugoslovanske preteklosti. Današnji jugoslovanski bojovníki so naši jutrišnji delavci in obnovitelji.

Temu delu in tem nosilec mlade delavne Jugoslavije, ki jo ustvarja Narodna osvobodilna vojska, je letošnji praznik dela, praznik nove Jugoslavije.

ZAVZETJE SAIPANA ODPRE DURI JAPONSKE

Zgornja mapa kaže zakaj ni Japonska več varna sedaj, ko je bil Saipan zavzet, sedaj ko so ameriška amfibijska letala in 20. zračna armada v operaciji. Saipan, Guam in Kitajska se bodo izkazale za zelo efektivne baze, iz katerih se bo lahko napravilo napade na japonske industrije in vojaške baze. Tokio je manj kot 1,500 milj od Saipana.

propagando za vse Jugoslovane. To se vse lepo sliši. Če pa pogledamo bolj natančno ta program, se nam silijo vprašati, na katera nimamo odgovora.

Pred vsem eno: naši v starem kraju imajo politična gibanja, danes največ v strankah in skupinah, jutri pa bodo v edinstveni fronti. Čisto nič ne dvomim, da pride do nekakega soglasja med kraljem in Titom, ker sicer izgubita oba in ostala bo samo močna reakcijska fronta z bolj razkopano Jugoslavijo, kakor je bila kdaj prej.

Politična propaganda tukaj za stari kraj se mi zdi odveč. Naj tisti odločajo in urejajo zadeve svojih narodov, ki krvave in bolehalo, stradajo in trpe.

Ali naj vodimo propagando za namenom, da informiramo ameriško vlado, zlasti državni oddelek?

Cemu pa, če vam povem, da

ma ta oddelek svoje informacije od vseh strani, od vseh narodov in vseh važnejših oseb, ti so ali silijo danes na površje. Ne samo to. Tudi osebe same so dobro preiskane.

Ali naj se informira Anglijo ali Rusijo, ki imata vendar svojega zastopstva kar v Jugoslaviji sami?

Ali naj se informira ameriško ljudstvo? Cemu pa, ko imamo med to vojno tako izvrstna poročila vojnih dopisnikov, kot jih nismo imeli nikdar prej. Vse, kar je bilo važnega o gibanjih naših na drugi strani oceana, smo vendar dobili od ameriških vojnih poročevalcev.

Ta poročila so tiskana v velikih svetovnih listih, kakor sta Times in Herald - Tribune v New Yorku, zraven tega pa v isočih krajevnih listih tako, da v moji sodbi čita to kakih trideset milijonov ljudi v Ameriki. Če izda ZOJS kak članek recimo v trideset tisoč iztisih, kaj je to v primeri s tridesetimi milijoni? In je še drugo. Poročila v malih letakih so danes tako razširjena, da jih navadno nikdo ne odpira več.

V preteklosti je bila propaganda proti kraljevi vladi v Londonu in posebej proti Fotiču v Washingtonu. Vlada je v rokav reorganizacije in Fotič je odstavljen. Ban Subašić, imalo, da sestavi tako vlado, katera bo zadovoljila obe strani in napravila skupno fronto v Jugoslaviji. V ti želji ga spremljajo vsi zastopniki in vsi pošteni misleči ljudje. A že so tukaj zavijanja, podkivanja in smeši-

tev od posameznikov, listov in skupin z namenom, da se podpre stara reakcija.

Jaz nič ne dvomim, da se ne dela v uradu ZOJSa. Vprašanje pa je, ali je to delo tudi potrebno. — Je eno vprašanje, okrog katerega bi se lahko združili vsi, vprašanje, ki je življenskega pomena za bodoče jugoslovanske narode. In to je: primorsko vprašanje v prvi vrsti. V drugi Koroško, Štajersko, Ogrsko in kar je še kod drugih problemov. Tolikokrat sem pisal, da je glavna življenska točka bodoče Jugoslavije Trst in zopet Trst. Pa če danes srečaš koga iz najvišjega urada in ga vprašaš, kako je s tem, ti bo toliko vedel povedati, kakor tvoj sosed Američan. Še več. V New Yorku so neke skupine, o katerih bom pisal enkrat v bodočnosti, ki propagirajo neko skupnost z Lahi. Na prireditvah istrskih društev se jih vidi in človeku se silijo čudna vprašanja, ko sliši na odru Hrvate in Lahe.

Kdor pozna Lahe in njihovo zgodovino, mora priznati eno: da niso nikdar bili pripravljeni na kako pošteno spravo s Slovenci ali Hrvati ali Srbi, kolikor jih je sploh v Primorju.

Taka in podobna mešetarija mi vselej nareja vpliv, da se zadaj skriva vse nekaj drugega. In nekaj drugega je, to dobro vem.

Ko prečenim tako vse naše delo v preteklosti, pa mi ostane eno samo čisto in dobro polje: Jugoslovanski pomožni odbor. Če se hoče še kaj delati v političnih vprašanjih, naj se omeji vse na tiste kraje in naše ljudi, ki so bili v preteklosti v služnosti Lahov, Nemcev, Ogrrov in drugih. Če jih ne bomo rešili po ti vojni, so izgubljeni za večno oni in njihova zemlja.

Pri nas je navada, da se vsepolno kritizira v privatnih pogovorih. Ampak je treba, da se pride kdaj pa kdaj v javnost. Jaz ne poznam nikogar, ki bi bil dovolj velik, da bi mu molčal na njegove napake. Baš nasprotno: čim večji je človek večjo odgovornost prevzema. (In to posebno še takrat, kadar izpeljuje svoje načrte in ne narode. Je tako: narod lahko greši. Iz napak se potem uči. Posameznik na račun naroda! Nak!)

Mi žrtvujemo težke tisočake vsak mesec na poljih politične propagande. In meni se zdi, da ki bil ta denar boljše porabljen v Jugoslovanskem pomožnem odboru. Kar rabi in bo rabil

ŠKRAT

Sodnik: "Branite se vendar proti obtožbi!"
Obtoženi tolovaj: "Ne morem se, gospod sodnik, ker so mi vzeli samokres."

ZA MALO DEBELEJSO VITKOST SE VNEMAJO

Kakor pravijo, suha vitkost žensk ni več v modi, pač pa polna vitkost. No, morda pride kdaj do tega, da bomo kakor na Vzhodu smatrali pravo debelost za lepoto.

Pred časom se je neki časopis obrnil na vrsto slovitih žensk našega časa, da bi se izjavile o vprašanju, kaj mislijo o vitkosti.

Neka znana ženska je na to vprašanje odgovorila tole: "Nikoli nisem bila sužnja vitkosti in se nisem navadila stradati. Včasih sem si privoščila celo obilo jedi, ker nimam daru za to, da bi postala debela. V Hollywoodu je znamenita slaščičarna, v kateri sem si brez najmanjših očitkov vesti privoščila vse, kar mi je ugažalo. Seveda pa sem vnetja sportnica, plavam, se borim, telovadim, igram tenis, tako da ostajam že po tem vitka in prožna."

Neka druga filmska zvezdnica priznava odkrito, da ima posebno naklonjenost do polnih ljudi: "Morda se da ta moja naklonjenost razlagati z dejstvom, da sem sama vitka ali kratko malo suha. Pri tem mi pa seveda ni treba dodajati, da ne mislim na oblike ogromne debelosti. V ostalem bi mi sami prijalo, če bi bila malce bolj okrogla."

Zanimivo je sporočilo 25 letne raziskovalke zamorske republike Liberije, ki ji je pot v neznan kraj zamorske republike prinesla še ta zaželjeni učinek, da je postala bolj vitka: "Po postavi sem nad srednjo mero, navzlic temu mi je bila moja teža precej nadležna. Nikoli pa se nisem mogla odločiti za tako hrano, da bi po njej shujšala. Med svojim dolgomeščnim bivanjem v liberijskih pragozdih pa sem izgubila več funtov. Življenje je bilo pač naporno."

naš narod dolgo vrsto let po končani vojni, bo pomoč, podpora, da si zgradi požgane vasi, porabi izrabljena polja, dobi živino in semena. Da si kupi obleko, streho in pogoje, ki mu bodo dajali življenska sredstva. Politika? Phu... te je na svetu povsod preveč in vsa skupaj ni rešila enega človeka in enega problema.

Nekdo mora govoriti jasno in odkrito. Gledam v svet in premislim vse, kar pride do mene. In večkrat čutim v sebi dolžnost, da govorim z našim človekom tako, kakor čutim in ne tako, kako bi se najbolj prikupil tistim, ki mislijo, da so kakor svetniki v oltarju, da se jih samočasti.

In še več bom govoril! Bast!

POP KONCERTI

sredo in soboto zv., 8.30 uri
Cleveland Summer orkester
Rudolph Ringwall, dirigent
8. julija—Capt. Beryl Rubinstein
12. julija—Lucille Mannara
15. julija—Conrad Thibault

PUBLIC HALL

VSTOPNICE NAPRODAJ V
TAYLOR'S ARCADE
Balkon 35c, 60c, 95c
Pri mizah \$1.40, \$1.55, vklju. dav.

Marta Ostenso

STRASTNI BEG

(Nadaljevanje)

"Privedla sem Pavla in Virginijo," se je zasmejala. "Ali smeta noter?"

Mark je stopil z njo iz hiše in opazoval gosta, ki sta baš skočila s konj. "Lep par, kaj?" je zazmmral. Linda je prikimala.

Ko ju je Linda predstavljala, je Judita malce sramežljivo segla Marku v roko. Ne dolgo in Mark je spravi s svojo dobrovoljnostjo oba v prijetno razpoloženje. Ošli so v hišo. Judita se je nekam plaho ozrla po kuhinji, kakor bi se bala, da ji ne bi kaj padlo na glavo. Tako malo je bila navajena muditi se v tujih hišah.

Eno uro so sedeli in poslušali Markov fonograf. Judita je že slišala svojčas toka godbo v hiši nekoga Islandca, toda tisti aparat je imel zvočnik in ni proizvajal tako čarobnih melodij, kakor jih je slišala sedaj. Oči so se ji skalile in se izgubile, srce ji je zaplalo z ritmom plesa. Med sviranjem valčka jo je obšel strah, da se bo razjokala, preden stroj doigra.

Linda in Mark sta malo poplesala in Judita ju je omamljeno gledala. Vse ji je bilo tako novo, a vendar se ji je zdelo, da spada sama baš v ta svet. Sven je vedel, da Judita ne zna plesati kako Linda in Mark, zato je ni prosil za ples. Bila mu je hvaležna za to.

Večerja, ki jo je Mark imenoval "banket," je bila izborna. Judita in Linda sta pripravili več okusnih jedil, a moška sta kadila in se razgovarjala o stvarih, ki jih je bil Sven že slišal v mestu in marsikaj tudi videl na lastne oči. Ko so naposled sedli za mizo, je zavladoval med njimi veselo razpoloženje. Judita je bila izredno židane volje in oči so ji žarele, kakor da bi hotela ujeti tisti večer slednji trenotek sreče.

Po večerji so odinili domov, ker se je Judita bala, da se ne bi Kaleb vrnil pred njo. Lindin in Markov konj sta stopala v koraku, dočim sta Judita in Sven dirjala pred njima. Ozračje v gozdu je opojno dišalo po drevesni smoli. Tu pa tam se je potopila v svetlobi lastovka in izginila kakor senca. Ko so dospeli na vrh grička med Klovacevim in Sandbovim posestvom, sta Mark in Linda opazila, da se sonce potaplja za Lattske močvarje in riše preko negibnega vodovja dolgo škrlatasto progo. Vijugaste konjske sence so se škrlatasto svetlikale in udarci konjskih kopit so se v sivem somraku zdeli tišji. Molk se je razgrnil preko zemlje kakor kriolo—kakor snujoča misel.

Čez nekaj časa je Mark izpregovoril:

"Tukajšnje življenje vas spremeni. Ko pridete iz njega, ne boste več nekdanja Linda."

Terry and the Pirates

By Milton Caniff

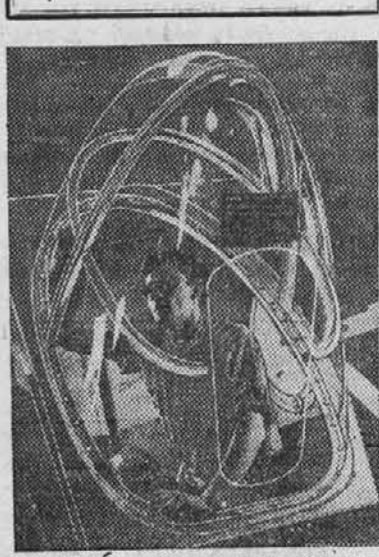
YOU WRITE THE ANSWERS ON A FIFTH WAR LOAN BOND APPLICATION!

PLASMA AT ENIWETOK plays a life-saving part on the invasion beach with Coast Guard and Marine invaders. Here, a comrade shot down in the terrific fighting that eliminated the enemy receives blood plasma donated by fellow Americans at home.

FATS ON THE NOSE

This "Lucite" crystal-clear nose of a Martin bomber is one of the largest plastic pieces ever manufactured on a mass production basis. An essential ingredient in plastic for war use is used kitchen fat.

ljeno in je globoko zehnila, "menda vsi trdo delamo."

"Seveda, Ela, saj moraš tudi ti imeti tu pa tam kak oddih kakor Judita," je naglo pritrdila gospa Garova. "Čemu ga ne bi imela? Toda ti si bila že več zunaj nego Judita, več: Judita še ni bila nikoli z Martinom v Nykerku, a ti si bila."

"Da, z živino," se je odrezala Ela. "Jaz se nisem potikala okoli za zabavo. Kaj bi bilo, če bi bil oče včeraj to zvedel? Kaj to, če bo morda še zvedel? Judita postaja od dne do dne samoljubnejša. Ne briga se več za nobenega pri hiši. Niti za glavičnice bučice ji ni za nobenega izmed nas."

"Toda, Ela," je dejala Amalija spraviljivo, "ne razburjaj se tako. Saj ni nikake hinavščine v tem. Judita in učiteljica sta šli tjakaj zgolj zavoljo tega, da bi skuhalo večerjo tistemu revčku, ki živi čisto sam tamkaj. V tem ne more biti nič hudega, kajne da ne?"

"Hm," je odvrnila Ela skozi nos, "menda ti ni sorodnik ali kaj takega! Po okoliških kmetijah živi toliko samecev, da bi na ta način imela Judita z njimi ves teden dovolj opravila."

Amalija se je zasmejala in je obrnila z vilicami bob v ponvi. Ela bi bila prva, ki bi obsodila

mater z visokega stolpa svoje puritanske pravicoljubnosti.

Dnevi so postajali daljši in svetlejši. Kaleb je zopet pošiljal smetano in manjše količine sirovega masla na postajo in treba je bilo posnemati in pinjiti mleko. Vrt je prizadeval Amaliji dela in skrbi čez glavo; negovala je nežne paradižnike kakor rodne otroke in mahoma jo je zabolelo pri srcu, če je odkrila kakršnokoli škodo pri mlademu povrtju. Delo ji je bilo v zadovoljstvo, ker ji je dajalo zatočišče pred globljim tuhtanjem. Kaleb se je mudil mnogo pri živinorejeh in konjskih mešetarih in se je vračal od njih s silno tehtnimi novicami, ki jih pa ni izdajal domačim. Skrb za živino je bila predvsem zadeva njegovih otrok.

Po tisti nedelji, polni doživetja, je hodila Judita okoli kakor v čudnih sanjah in si ni mogla pojasniti, kaj se je zgodilo z njo. Zavedala se je, da je bila nekaj trenutkov v nekakšem drugem svetu, v svetu, ki ji je bil vkljub svojemu tujstvu čudovito domač.

V blag spomin

pete obletnice smrti našega predragega in nikdar pozabljenega soproga in očeta

John Sterniša

ki je svoje mile oči za vedno zatisnil dne 5. julija 1939.

Pet let je že minilo, odkar počivaš v hladni grudi, a čas ni olajšal boleti naših src, ob spominu, da si se preselil v večnost, odkoder ni vrnitve.

Počivaj v miru, preljubljeni soprog in dragi, nepozabni oče. Tvoje truplo počiva pod rušo zeleno,

a v naših srcih pa bomo ohranili Tvoj spomin na vekomaj!

Zalujoči ostali:

KATIE STERNIŠA, soproga;

MARY, JOHN, ANNA in EMMMA, otroci.

Cleveland, O., 6. julija, 1944.

IMATE KILO?

PRAVILNO UMERIMO

Trebušne opore kirurški pasovi elastične nogavice

Za varstvo kolena.

Opore za glečnje

Jamčimo, da lahko kontroliramo vašo kilo

EJBL'S DRUG STORE

7008 BROADWAY

Tel. Michigan 9784

SE ENA NOVA

Ohio State Beverage

trgovina

6925 UNION AVE.

Popolna zaloga pive in vina

Cordials in mehkih pijac za naš dom

Poslušajte WGAR postajo 12:00-WADC-7.45 zj.-10.00 zj.

vito domač. In tista godba jo je vso prevzela! Ko je pasla živino, čistila hlev, okopavala krompir, je slušala sviranje valčke ali melodijo narodne pesmi, kakor da bi ji igral v srcu simfoničen koncert. Ko se je predramila, je videla, da pohajajo Amalija, Ela, Martin in Karli topo okoli kakor po navadi, plevejo vrt, strežejo brejim kobilam, nosijo vodo, gonijo napajat konje in opazujejo nebes ter pričakujejo dežja. Videla je, kako poročajo brez besed s svojim ravnanjem Kaleb Garu, da vlada nad zemljiščem, ki je njegova last, vsepovsod lepa vedrina.

Ko je Judita opazovala rastočo samozavest, s katero je Kaleb uravnaval razmere na farmi, in mehko vdanost domačih, se je pričela bati; slutila je nekaj skrivnostni, trpen vpliv zemlje, ki ji uklepa roke in noge celo tedaj, ko dela načrte za beg z doma. Sven jo je rotill ob dveh prilikah, ko se je sestala z njim na severnem pašniku, kamor je bila gnala živino, da naj govori s svojo materjo o njenem načrtu glede ženitve. Toda Judita je odlašala, ker je upala, da napoči kaka sprememba, ki bo dala Amaliji, kadar Kaleb ne bo na farmi, ugodnejšo priliko, sprejeti prijazno njeno zapupno izjavo.

Nekoč je zopet stopila k Martinu ter ga vprašala, ali namerava Kaleb najeti kakega kosca. "Ga bom vprašal," je odvrnil Martin dvomljivo.

Približal se je Kaleb na skedenju, kjer je ta baš odvijal pošiljko s patentiranim konjskim

DA! Vsakdo ima rad

Laub's

PRISTEN

RZENI

KRUH

Pri vseh neodvisnih trgovcih

The Jacob Laub Baking Co.

Peki Laub's Sunbeam kruha

MELrose 4530

zdravilom, ki ga je bil pravkar prejel po pošti.

"Tisto seno je zares krasno zraslo," je pričel Martin. "Dvakrat toliko ga bo ko lani."

Kaleb je poškilil vanj. Počegnil je zamašek iz steklenice in jo postavil na polico v skedenju.

Ker ni Kaleb nič opomnil, je bil Martin prisiljen malodušno nadaljevati, kar je bil sklenil povedati.

"Mislim sem reči, da ne bi bilo slabo, če bi najeli kakega mešarja. Ti niso dragi in hitreje bi opraviili z njimi nego z dekletoma."

"Ne morem, Martin, letos ne morem. Volna se je pocenila za deset odstotkov, kakor ti je znano," je odvrnil Kaleb vlijudno. "Dekleti se bosta morali pač podvzati."

Martinu je bušila vsa jeza, ki jo je premogel, v lice kakor pišvetra na gladko vodno površino. "Ne vem, da bi bilo pri trohici volne tolikanj razlike," se je zadril. "Tako stiskanje jo po mojih mislih kaj piškavo gospodarstvo."

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The May Co.'s

hladen BASEMENT

Lahak način za pridobitev "Sun-Tan"—

Hladni

Pinafores

1.99

Globoko izrezani pinafores v čisti —bliščeči beli barvi—obrobjeni z modrim ali rdečim ric-rac! To je barva, ki se bo krasno podala za vašo od solnce zatemnelo kožo—in s temi pinafori boste mnogo preje zatemneli—ker je koža razgaljena in solnce dostopna! Z gumbi v ozadju in pentljo; mere 14 do 20.

Dekliški "Fruit-of-the-Loom"

PLAY SUITS

1.19

Lepi stili z izrezanim ozadjem, v pisanem, eno-barvnem ali iz blaga v kombinacijskih barvah. Nabrani okrasji—dobro narejeni. Vsi jamčeni, da se operejo in stalne barve. Mere 7 do 10.

The May Co.'s Basement

Poslušajte WGAR postajo 12:00-WADC-7.45 zj.-10.00 zj.

ZADNJA KMEČKA VOJSKA

Zgodovinska povest iz leta 1573

Spisal AVUGUST ŠENOVA — Iz Hrv. poslov. L. J.

(Nadaljevanje)

"Odduška! Odduška je treba!" kliče Alapič, ki mu je po črnel od dima obraz in odbila krogla perjanico. "Otroci, naskok! Vsi naskok! Stisnili nas bodo prokleti kmetje." Za hip utihnejo vsi, a naenkrat zaropote po celih vojšk, in kakor pljusne razburkano morje ob trdno obrežje, tako se vrže gosta vojska na stubiški nasip. Podivjali so, znoreli so, pozabili so, da se tu deli smrt. Krogla za kroglo udarja izza nasipa v gnječo, kamenje se kotili raz vrh, drobi glave in mečka kosti. Zastonj, sovražniki se vzpenjajo vedno višje. Sekira kolje glave, nož para rebra, mrtveci padajo vznak nazaj, a zopet kriče in vpijejo, zopet se vzpenjajo in plezajo eden drugemu po hrbtu, živi se mešajo z mrtveci. Oj! prvi Uskok je skočil na nasip! Zabliska se nož, Uskok opoteče in strmo glavi vznak navzdol. Vzpne se na vrh drugi tretji. Bog! Topovi umolknejo. Cela reka se naveli na nasip. Kmetje beže in pomečejo proč orožje. Beže! Lepoič, nesrečni bojazljivci, jim je zaklical od strahu: "Bežimo!" Izdajalec, strahopetnež, Bog naj ga ubije!

"Zmaga!" zakliče Alapič, "sedaj imamo odduška." Kakor široka reka se vlije vojska preko nasipa v mesto, kolje, sekater se raztegne v širjavo.

"Junaki, obrnite se," zagrmil poveljnik, "sedaj navalimo mi v klanec." Vojska naskoči v gostih krdelih kakor severna burja, in razpršeni kmetje prhnejo izpod nje kakor suho listje. Tu

in tam se še brani junaška četa, a močne sulice Zrinjskih so zlomile to malo krdelec. Stubičani se bijejo še vedno kakor znoreli, okoli njih se dviga cel nasip mrtvecev. Dvakrat vdarijo nadnje pod Alapičem, dvakrat jih odbijejo — a navale se v tretjič. S plamtečim očesom kliče Mogajič: "Bratje, ne udajmo se!" in prebode častnika, a med padcem izproži ranjenec samokres in zadene junaka v prsa. Mogajič se skloni in pade. Stubičani podivjajo in odbijejo četrti naskok. Tedaj dvigne Gubec bledega, ranjenega mladeniča, zajaha konja in zakliče tovarišu Pasancu:

"Drži se, brat! Koj se povrnem. Spravi mi moram mladeniča na varen kraj."

Hitro zdrija navzgor proti cerkvi in nese Jurija noter. A Jane ni bilo tu. Gubec položi mladeniča na zemljo in mu odpre suknjo. Z junaških prs mu je tekla rdeča kri. Gubec poklekne in se skloni nad Jurijem. Mladenič odpre motne oči.

"Ujec!" zašepče, "peče, peče."

"Čakaj, sinko," vzdihne voditelj solznih oči, "da ti zavežem rano."

"Pusti, naj teče kri; tu ni pomoči," se nasmehne Jurij, "to je seme za svobodo naših vnukov. A kje je Jana, moja Jana?" dvigne ranjenec glavo. "Ne vem, ne vem, sinko," reče Matija, ozri se naokoli, "ni je."

"Ah, poljubi jo mesto mene! Pazi nanjo, prosim te! Zadel nas je nesreča. Oh, Lepoič, Lepoič! A čuj pokanje v dolini, še se bijejo naši."

"Še vedno," se skloni Gubec z glavo nad mladeniča, "to je zadnji vdih naše svobode, zadnji Bog!" — — —

"Zakaj, oh zakaj — — — ujec — — — peče — — —" mladenič se strese, stisne Gubcu roko, oči mu vztrepečejo in stegne se mrtve.

Gubec si pokrije obraz z rokama in zajoka kakor dete, kleče žraven mrtvega junaka.

Vedno bolj se je bližal cerkvi krik in vik. Stubičani so se umikali navzgor po griču, bijo se in streljajo, od vseh strani so vrvele okoli hriba gruče vojakov. Kmetje so prišli do okraj pokopališča in se branili besno. Pasanec je bil na umikanju ranjen in vjet. Sedaj niso imeli vodje, ne smodnika, ne svinca; dve tretjini jih je padlo. Uskoki so se zaletavali vanje kakor gladni volkovi, v rokah se jim je bliskal nož. Zgrabila sta se na pokopališču sekira in nož; po grobovih je divjal boj, človek pri človeku, pest pri pesti, glava pri glavi, duša pri duši, a po gričih teče rdeča kri, kakor da bi cvetele rože v snegu. Se cerkvena vrata branijo Stubičani. Tu stope v krogu, mahajo okoli sebe s sekirami in kose uskoške glave. "Strahopetneži," kriči Alapič, "udrite, pobijte jih!"

"Stojte!" se oglasi v cerkvi glas in na prag stopi voditelj Gubec, držeč v vsaki roki samokres. Kmetom omahne orožje, omahne tudi vojakom.

"Si-li ti poveljnik?" vpraša Gubec Alapiča, ki je začuden gledal v ta nenavadni pojav.

"Sem."

"Čuj me! Daj tem ljudem Stubičanom svobodo in življenje, da ne umro po neumnem, ker imajo žene in otroke, v povračilo za to pa ti izdam, kje se je skrila Matija Gubec, začetnik in poglavar upora."

"Če mi izdaš kmečkoga kralja," vzkligne radostno Gašper, "naj bo, dam jim svobodo in pomiloščenje, ako mi izročiš Gubca."

"Prisezi pri krvi Odrašenikovi!"

"Prisegam pri krvi Odrašenikovi," dvigne Alapič tri prste.

"Tu sem, vzemi me," reče voditelj mirno in vrže proč puško, "ker Gubec sem — jaz."

"Ti?" prebledi namestnik banov.

"Da, jaz začetnik upora, poglavar vojske, jaz, branitelj svobode."

"Ali veš, kaj te čaka?" ga vpraša Alapič.

"Vem," odgovori Gubec, "pojdite, pelji me, kamor hočete."

"Peljite ga v stubiški grad, a te kmete branite pred vsako nezdgo."

"Z Bogom, brate!" se obrne Gubec k zadnjim junakom svoje čete, ki so klečali solznih oči okoli njega. "Vstanite, s amo pred Bogom se pripogiba koleno. Propali smo, Bog je hotel tako. Jaz bom umrl, a vi živite, vrnite se med svoje, da ne izgine naš rod. Ne obupajte, Bog bo pomagal, prišel bo dan svobode. Blagosloviljam vas in odpustite mi. Za nekaj vas prosim; vam zapušcam Jano, ubogo siroto, skrbite zanjo. Hočete?"

"Hočemo! Hočemo!" odvrnejo s povešenimi glavami in solznih oči kmetje, poljubljajoč roke svojega voditelja.

"Z Bogom, bratje! Z Bogom svoboda! Z Bogom, moja zibelka, moj rojstni kraj!" zakliče Gubec, ločivši se od kmetov. "Gospod poveljnik, tu me imaš, pelji me!"

Nad stubiško dolino se razliva po vrhovih blede mesečina; kamor ti seže oko, se blišči sneg kakor biseri, širom doline cveto po snegu krvave rože smrti. Šest ur se je ruvala v tej dolini svoboda in sila, šest ur se je lesketala tu prva iskrica zvesti hrvaškega naroda in zagnila je. Hrvatje so odvzeli hrvaško svobodo. Kakor pokošeni z enim mahljajem kose, leže

dolge vrste mladih, mrtvih junakov, istega obraza, istih potez, istega rodu, različne oblege, a istega prokletstva.

Z blede mesečino se meša rdeči požar gorečih vasi, iz katerih nosijo Uskoki svoj plen, v noč se razlega vpitje obupnih žena, a drevje ob poti nosi sredi zime čuden sad, na vsaki veji visi od mraza otrpel kmet, ki ga je obesil Uskok.

Na gradu v Stubici je veselo. Gospod Alapič časti častnike. Počrnelega obraza sedi grbec sredi pijane družbe, polni čaše, prepeva pesmi, kriči in vpije, slaveč z rujnim vinom propast kmečke svobode. Gospod Alapič časti svoje častnike z rujnim vinom, s sladko pečenko, z belim kruhom in s kmečkimi delicami, ki so jih privlekli Uskoki siloma v grad. Vino teče, oči se iskre, pesmi done, a pogazena nedolžnost ljudstva vpije obupno do Boga in svetlih oken stubiškega gradu. Na pokopališču spijo mrtvi junaki, a e na duša živi. Na pragu cerkvice sedi blede Jana, v naročju ji počiva mrtvo telo neusojenega ji zaročenca. Deklica ga poljublja, objema in mu gladi lase in mu šepče s solznimi očmi v uho: "Moji! Moji! Moji!"

Eno okno v stolpu stubiškega gradu je temno. Trdne železne mreže se oprijemlje dvoje močnih rok, vkovanih v verige, a za njima gleda blede obraz v to pusto mrtvaško polje. To je Gubec. Čuje gosposke pesmi in smeh, kmečko vpitje in jok. Solza zatrepeta na njegovem očesu in dvignivši svoje oči k zvezdicam, zašepče v noč:

"Oj, ve srečne zlate zvezde! Tisočletja že gledate na svet, tisočletja se bo še oziral vaš pogled po svetu. Oj, srečne ste zvezde, ker moje strto srce mi pravi, da boste gledale tudi svoboden, srečni hrvaški narod moj."

(Dalje prihodnjic)

Mali oglasi

PLAČAM
več za vašo hišo, kot kdo drugi v Clevelandu. Imam kupce hiš, ki takoj plačajo v gotovini. Pišite ali telefonirajte
EDWARD A. PERK
Realtor, 5716 Portage Ave.
Cleveland, Ohio. SK. 0285

Moderno prenovljena
Nu-Annex Restavracija
Izborna jedila — zajetek, obedi, večerje. Posebnost ob nedeljah — kokoši in pečenke
8439 BROADWAY

Kupujte in varčujte pri Ptak's Radije in kombinacije fonograf. Lepe slovenske in angleške plošče. Importirane harmonike in violine.

PTAK'S
5416 BROADWAY

The Union Poultry Market
Živa in očistena perutnina
Prodajamo na debelo in drobno
Posebnost za ohcete, zabave in restavracije
11709 UNION AVE.

Leader's Beverage Store
9110 MILES AVE.
(poleg Leader Drug Co.)
Prodajamo vse poznane vrste
piva, vina, mehkih pijač,
Club soda, champagne, ginger ale, itd.

POZOR!

Postavimo garaže in kockojake. Lahki pogoj. Plačate v 12 mesecih.

AETNA LUMBER CO.
3674 E. 93 ST. MI. 1185
SVEŽA — PRVOVRSTNA ZALOGA
GROCERIJ IN NAJBOLJŠE MESENINE

Barney's Market
10807 UNION AVE.

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja moderno zidano hišo; 6 velikih sob in zelo pripravnost za večjo družino. V lepem kraju blizu Greenwood Ave. Vse udobnosti. Velika lota. Vpraša se na 423 E. 146 St., IV. 3140.

Mali oglasi

Išče se

stanovanje s 4 sobami, v Euclid Village. Oseba je pripravljena plačati \$30 najemnine. Kdor ima za oddati naj pokliče LI. 4475.

Naprodaj je

moderna hiša za 2 družini. Cena \$3200. Za podrobnosti se pozive na 1126 E. 72 St.

ZAKAJ BI PLACALI VEČ ZA POPRAVILA FORNEZOV, KO JIH MI NAPRAVIMO ZA MANJ

Mi upostavimo, popravimo, in čistimo z vacuum forneze vseh izdelkov, parne kotle in termomasti kontrole, po predložitvi cenah. Pri novih fornezih nudimo dobo tret let za odplačevanje, brez takojšnjega vplačila. Pregledni proračuni brezplačni. V biznesu v Clevelandu smo že 17 let. **GLAVNI URAD HE 7496**
Ob večerih in nedeljah GL 5491
Podružnica na zapadni strani MA 6335

CE POTREBUJETE novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopijih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service
1106 St. Clair Ave. — CH. 8376-8377
Ob večerih: ME. 4767

Vam zatekajo noge?

Z gumijasto elastičnimi nogavicami si boste preprečili bolečine nog, če vam ob koncu dneva zatečejo noge. Sposobno se vam bo kupiti par teh nogavic na poskušnjo.

Mandel Drug Lodi Mandel

PH. G., PH. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta ves dan ob sredah.

Louis Majer

Shoe Store
6410 St. Clair Ave.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobi v vašo polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:
vhod na 62. cesti
Knaufovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

SOUND SYSTEM
INDOOR OR OUTDOOR
Posebni popust za društva
B. J. Radio Service
1363 E. 45 St. — HEnd. 3028

Za popolno zadovoljstvo z jekleno
GRAND plinsko PEČJO
obiščite
The Newburgh Furniture Co.
4000 E. 71 St., blizu Harvard

Za delavce

SLUŽBE Z IZBORNIM ZASLUŽKOM

sedaj na razpolago

Producirajo 100% vojni produkt

Potrebuje se moške za
SET UP, HEAT TREATERS,
TOOL-BIT GRINDERS
SHOT BLAST OPERATORJE

Ženske

Lathe operatorice, inšpektorice,
packers

Pokličite IV. 3800

Geometric Stamping Co.

1111 E. 200 St.

Euclid, O.

VICTORY TOVARNA

**C
G
B
DOM**

clevelandskih

najboljših delovnih

RAZMER

nujno potrebuje

**moške
IN
ženske**

Plača od ure
med najvišjimi

**TOVARNA Z
BODOČNOSTJO**

Tri posredovalnice za delo

1368 West 3rd Street
severno od Superior,
blizu Square

880 East 72nd Street
severno od St. Clair Ave.

17000 St. Clair Ave.
glavna tovarna

odprto dnevno 8:30 zj. do 5. pop.
ob sobotah do 12. poldne.

Zaprto ob nedeljah

**CLEVELAND
GRAPHITE
BRONZE CO.**

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondov in vojno-varčevalnih znakov!

Za delavce

OSKRBNICE

polni čas

5:10 pop. do 1:40 zj.

Šest večerov v tednu

DOWNTOWN:

750 Huron Rd.

ali

700 Prospect Ave.

Plača \$31.20 tedensko

Če ste sedaj zaposlena pri vojnem delu, se ne prijavljajte.

Zahteva se izkaz državljanstva

EMPLOYMENT URAD ODPRT

8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

700 Prospect Room 901

LATHE DELAVCI
SHAPER DELAVCI
POPRAVLJALCI STROJEV
TOOL MAKERS
SET UP DELAVCI
New Britain, Thread Mill,
Punch Press
TOOL GRINDERS
TIP GRINDERS
LINE POMOCNIKI
CHIP PULLERS
YARDMAN
(Pomožni predelavci)
DRAW PRESS
DEGREASERS, DIPPERS

Ponočni in dnevni šift
100% vojno delo
Plača od ure, overtime in plača od komada
10 urni šifti, 6 dni v tednu
Sigurna povojna bodočnost z 60-letno firmo

**Bishop & Babcock
Mfg. Co.**

1285 E. 49 St. (od St. Clair)

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splošna tovarniška
dela

6 dni v tednu

48 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

**National Carbon
Co., Inc.**

**Lathe operatorji in
vajenci
Inšpektorji**

Plača od komada 52 ur tedensko
STROJNI OPERATORJI IN
VAJENCI

PREKLADALCI

TEŽAKI

Plača od ure in od komada

OHIO PISTON

5340 Hamilton

**Help Sponsor a Fighting
DESTROYER!**

V FOR FIVE AND V FOR VICTORY

D. F. Patrick—St. Louis Post-Dispatch

Nazi Secret Weapon

U. S. Signal Corps Radio Telephoto
ENGLAND—Soundphoto—This is a photo of the pilotless plane—the vaunted Nazi secret weapon, shown as it dived to earth with flame streaming from the propulsion unit mounted above and behind the tail. The plane has a sixteen foot wingspan, and is twenty-five feet four and one-half inches long.